

Rodna Gruda

Srečanje rojakov z obeh strani nekdanje meje v Kobaridu

Objavljeno dne/Published on: 07.02.2013

V soboto, 19. januarja, je potekalo že 43. novoletno srečanje Slovencev Posočja in Videmske pokrajine. Slavnostni govornik na prireditvi je bil predsednik slovenske vlade Janez Janša.

Začetki srečanj segajo že daleč v čas hladne vojne in "prokletega konfina", ki je zarezal med rojake v teh dolinah. To je bil čas, ko so Videmsko pokrajino terorizirale postfašistične tajne službe, ki so ustrahovale ljudi in preganjale vse, kar je bilo slovenskega. Na srečo so to danes le še spomini, saj se je situacija v zadnjih dveh desetletjih nepredstavljivo izboljšala. Pred kratkim se je tako pojavila tudi pobuda, da bi odprli prve čezmejne dvojezične jasli za otroke. A tudi danes ni vse rožnato, kot je na srečanju spomnil govornik v imenu Slovencev Videmske pokrajine, msgr. Marino Qualizza, saj se po Benečiji in Reziji spet širijo nevarne teorije o jezikovni posebnosti tam živčih ljudi, ki naj ne bi imeli povezave s slovenščino, ampak govorili posebne jezike. Opozoril je, da to počnejo ljudje, ki so slovensko manjšino nekoč kruto preganjali, danes pa se poslužujejo nove taktike, a cilj ostala isti: asimilacija pripadnikov slovenske manjšine v Videmski pokrajini. Pri tem uporabljajo celo finančna sredstva, namenjena slovenski manjšini. Obžaloval je, da danes ni več nekoč bogatega sodelovanja med župnijami na obeh straneh meje. Dal je pobudo za ponovno povezovanje, da bi tako tudi župnije v Benečiji zopet postale dvojezične. V svojem govoru je izrazil zahtevo, da se dvojezični šoli v Špetru, ki je trenutno edina dvojezična šola v Videmski pokrajini, pridružijo še dvojezične šole v Terski in Karnajski dolini ter Reziji in trojezična šola v Kanalski dolini.

Janša: Odnos s Slovenci v zamejstvu in po svetu je prioriteta

Janez Janša

Slavnosti govornik Janez Janša je dejal, da je že vse od začetka te vlade njihova prioriteta odnos s Slovenci v zamejstvu in po svetu. "Ohranjanje živega stika je vitalni interes za nas v domovini in za vas, ki živite v zamejstvu!" Povedal je, da je vlada prav zato kljub zmanjšanju števila ministrstev v okviru varčevalnih ukrepov ohranila mesto ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu in tudi enako visoka sredstva, namenjena zamejstvu in izseljenstvu. Ob tem je Janša še poudaril, da je Slovenija ohranila enako višino sredstev tudi za italijansko in madžarsko manjšino v Sloveniji, zato je ob srečanju z italijanskim premierjem Montijem izrazil pričakovanje, da tudi Italija ne bo zmanjševala sredstev za slovensko manjšino. Spomnil je tudi na nujnost čimprejšnje ureditve sistemskega financiranja manjšinskih organizacij ter zagotovitev zajamčenega zastopstva v italijanskem parlamentu in Deželnem svetu Furlanije Julijske krajine.

Podeljene nagrade

[Bardski oktet](#)

Značilnost prireditve je tudi vsakoletni zelo bogat kulturni program. Letos so udeležence v lokalna narečja popeljali pevski zbori (na sliki Bardski oktet) in recitatorji iz vseh štirih stičnih dolin: Nadiške, Terske doline in Rezije v Italiji ter Soške doline v Sloveniji. Zadnjih dvanajst let, od smrti legendarnega borca za pravice slovenske manjšine, duhovnika msgr. Paskvala Gujona, podeljujejo v njegov spomin Gujonove nagrade. Letošnja nagrajenca sta bila duhovnik Renzo Calligaro, ki je furlanske narodnosti, a se je po prihodu v slovenski vasi Bardo in Zavarh začel učiti slovenščine ter le-to tudi uvedel v cerkev, ter skladatelj in dirigent Davide Clodig, ki poleg poučevanja na slovenski Glasbeni matici v Špetru neutrudno vodi tudi šest zborov po vsej Benečiji. Podelili so tudi posebno nagrado Posočja, ki jo je dobil župan občine Tipana Elio Berra za svoj večdesetletni trud. Kot župan si vseskozi prizadeva za ohranjanje narečja in uvajanje slovenščine tudi v poslovanje občinskih uradov.

Dejan Valentinčič